

Bakalářská práce Jana Zajíčka je věnována naratologické analýze konkrétního díla. Autor svědomitě postupuje podle jednotlivých naratologických kategorií, jež přikládá na text a eviduje, jakým způsobem byly autorem románu použity. Proti tomuto postupu práce se nedá nic namítat, pakliže jde o východisko analýzy sledující, jak se specifické nakládání s příběhem či zvolený způsob narace podílí na utváření smyslu díla. K tomu však v případě této bakalářské práce nedochází, neboť její autor setrval na úrovni pouhého elementárního naratologického popisu.

To, jakým směrem se měla práce ubírat, naznačují s. 17 – 20, obsahující slibný náznak interpretace motivu těhotné stařeny i dalších tajemných postav. Tato interpretace však není dotažena; autor práce si neklade otázku, jakou mají tyto postavy v díle funkci, jak dokreslují protagonistovu charakteristiku, či jaký rys dodávají fikčnímu světu. Totéž platí o retrospektivní pasáži z protagonistova dětství (pozorování brambor ve sklepech) na s. 29: opět slibný náběh k interpretaci, avšak vytěžený nedostatečně. I tak jde však o momenty, kdy jinak sterilní text práce, jdoucí neúprosně po příslušných kategoriích, ožívá a dotýká se umělecké specifičnosti analyzovaného díla.

Další námitky jsou již dílčího rázu.

Ke s.9 . Klasifikace příběhu jako zábavného jen proto, že děj je dynamický, a poučného jen proto, že pojednává o historické osobnosti, je velmi zjednodušená.

Ke s.15 Podrobné psychologické prokreslení je rysem postavy plastické, nikoli kladné, ja zde autor tvrdí. Nejde o kategorie navzájem se podmiňující, tzn. postava plastická může být i záporná.

K axiologické analýze postav mám ještě jednu poznámku. Není mi jasné, proč se autor zdráhá označit Mattase a Škardu jako postavy záporné, když předpokládá, že budou většinou čtenářů nesympatičtí; usuzuje tak zřejmě na základě jejich rysů ukotvených v textu – je-li tomu tak, pak patrně jde o postavy autorem koncipované jako záporné.

Posouzení kvantitativních proporcí jednotlivých částí románu podle mého názoru nepatří k pojednání o prostoru, ale ke kompozici.

Ke s. 34: Na rozdíl od autora se nedomnívám, že repliky postav v citované scéně jsou bezobsažné; podle mého názoru vytvářejí přízemní kontrast k podivuhodnosti ponorky kapitána Nema, která děti okouzluje, ale dospělí přicházejí s námitkami o nemožnosti reálné existence toho, co Verne popisuje. S tím ostatně souvisí i autorův postřeh o kontrastu mezi knižním stylem předčítaného Verneova románu a banalitou vyjadřování dospělých.

Ke s. 44: Reflektor a oko kamery nejsou synonymní označení pro jeden typ vypravěče. Takovýto základní lapsus by se v práci zaměřené naratologicky neměl objevit.

Tyto dílčí omyly a nepřesnosti však nejsou základními problémy Zajíčkovy práce. Tím je neschopnost přejít od roviny evidence naratologických kategorií k analýze a interpretaci, jež teprve prověřuje funkčnost těchto kategorií. Je-li od bakalářské práce požadováno, aby doložila autorovu schopnost užívat pojmy jako nástroje analýzy, musím bohužel konstatovat, že tuto podmínku Zajíček nesplnil. K obhajobě tuto práci připouštím s velkými výhradami a jen proto, abych dala jejímu autorovi možnost představit řešení zvoleného tématu kompetentněji než se mu to podařilo v práci samé.